

ons aangesluit en 'n leidende en interessante rol in ons werksaamhede gespeel. Sedert daardie tyd het ek baie gelukkig met hom saamgewerk . . . en nou nog in die Stigting Simon van der Stel.

As onderwysman en historikus het dit byna vanself gevolg dat hy die vrugte van sy historiese navorsing vir die breë lae van ons stad en Suid-Afrika se inwoners beskikbaar sou stel. So was sy belangstelling in en sy arbeid ten behoeve van die Trichardt-trekmonumentfonds en die Genootskap Oud-Pretoria kragtig en tegelykertyd prakties en vrugbaar.

Vir my persoonlik was dit altoos 'n besieling en 'n spoorslag tot inspanning wanneer dr. Punt weer 'n keer sy planne vir die organisasies waarin ons saamgewerk het, met my kom bespreek het, soms aan sy huis, soms op die plaas en soms op kantoor.

Sy belangstelling in ons ryke volksverlede is grenseloos, sy energie en werkvermoë is eindeloos en sy omgang met sy medewerkers is altoos simpatiek en waarderend. Vir sy vriendskap en hartlike samewerking deur die jare dank ek hom baie hartlik en namens u dank ek hom ook vir gewaardeerde leiding en heldere voorligting. Gelukkig is die liggaam aan wie dr. Punt sy hulp verleen en gelukkig is die Volk van Suid-Afrika by wie hy hom onvoorwaardelik in diens gestel het. Ons het meer sulke manne nodig.

En nou, wat die toekoms betref, is ek en ons almal bly dat hy sal voortgaan om in die hoedanigheid van 'n gewone bestuurslid die Genootskap Oud-Pretoria nog van diens te wees.

G. W. EYBERS,
Voorsitter, Genootskap Oud-Pretoria.

Mnr. J. J. Mulder

MNR. J. J. MULDER, die „uiters bekwame Onder-Rektor” van die Pretoriase Onderwyskollege (volgens prof. Lighton) wat as Rektor van die Potchefstroomse Onderwyskollege aangestel is, is alreeds vir 'n hele aantal jare lid van die Genootskap Oud-Pretoria. Mnr. Mulder is 'n Wes-Transvaler van geboorte en het in Potchefstroom gestudeer waar hy die grade B.A., B.Sc. en M.Ed. behaal het. Hy studeer tans vir die graad D.Ed. Hy is 'n bekende kultuurleier en is Kommandant van die Onderwyskollege se Voortrekkerkommando, vir byna 20 jaar 'n baie prominente lid van die Pretoriase Kunsvereniging en daarbenewens het hy 'n leidende aandeel in die werksaamhede van die T.O. Mnr. Mulder was nege jaar lank Vise-Rektor van die Pretoriase Onderwyskollege, waarvan hy ses

jaar as Rektor waargeneem het. Die Genootskap Oud-Pretoria wil mnr. Mulder baie hartlik gelukwens met sy promosie. Ons beste wense vergesel hom en sy gesin en ons vertrou dat hy in sy nuwe verblyfplek sy invloed sal gebruik dat in die eertydse Hoofstad van Transvaal 'n Genootskap Ou-Potchefstroom in die lewe groep sal word. (Red.)

Dr. en Mev. I. M. Meyer

IN MEMORIAM

‡ DR. MEYER

BY die kerk en by die graf, op Woensdagmiddag het ons weer ontmoet -- ons klompie wat 26 jaar gelede saam met Dr. Meyer op Delville-skool gewerk het. Toe was hy 'n jong man in die fleur van sy lewe, nog

ongetroud, die jongste hoof wat destyds in so 'n belangrike pos aangestel was.

Wat het daardie verslae groepie van heinde en ver, na soveel jare, gedwing om hierdie laaste eerbewys te bring?

In gedagte was ons weer terug op Delville, as beginners, jonk en onervare, om as werkspan saamgesnoer te word tot 'n hegte eenheid, deur die geesdrif, onbaatsugtige werkkrag en besieling van ons hoof. Ons leuse: „Mik Hoog”, was daadwerklik nagestreef en binne bestek van 'n paar jaar was Delville 'n modelskool wat 'n hoë standaard gehandhaaf het op die gebied van beide skoolwerk en buitemuurse aktiwiteite. Hierdie prestasies beskou ek nog as enig in sy soort. Wat ek vandag op onderwysgebied probeer bereik, is, deur Gods genade, aan dr. Meyer te danke, vrug op sy arbeid.

Op meriete van welverdiende en lonende arbeid was hy bevorder tot die hoë onderwysposte wat hy later beklee het en so het sy invloed sfeer deur die jare verbreed.

Deurgaans was hy die soeker na die wesentlike in alles. Sonder vooroordele wou hy met hart en verstand ontvanklik staan vir die lewe in sy volheid en verskeidenheid en nie slegs die aangename ervaar nie. Hy het gesoek na die sin en doel van dinge, veral van die geestelike wat diep verborge lê. Die aktuele was geldend en steeds was sy strewe die doeltreffende uitlewing en bereiking daarvan.

Die onkruid was nie toegelaat in sy tuine wat hy met soveel persoonlike aandag laat versorg het nie. Dit weerspieël die mens wat in sy diepste wese ordelik, gedissiplineerd en netjies was — sy persoon, sy huis, sy kantoor, sy handskrif — dit alles getuig hiervan.

Hy was altyd die beskeie, die hofflike, die bedagsame, die verfynde gees, korrek en presies in sy denke en optrede. Hoe dikwels was hy die simpatiese luisteraar, die man wat nie te besig was om aanvoeling te soek en 'n paar gedagtes te wissel met sy naaste nie. Ek glo dat die nederige tuinjong nie minderwaardig, en die hoogste amptenaar nie meerderwaardig in sy teenwoordigheid gevoel het nie. Daarom ook dat ou Ben, die bantobediende, soos 'n kind gehuil het oor sy heengaan, en dat sy studentemaat, min. Jan de Klerk, hom help weglê het.

En hierdie man wat so 'n harde werker was kon en wou ook saamspeel. Hy was 'n goeie rugbyspeler, 'n staatsmaker op die tennisbaan; en hy het een aand by 'n Kenmekaar die pyltjies sekuur almal kol toe gestuur. Hy kon die gesellige kameraad wees en vir die wat hom leer ken, en genoegsaam belang gestel het, was sy vriendskap blywend en verrykend.

Miskien was ons meestal te bewus van sy erns om te besef dat die fyn plooitjies by die oë van 'n fyn humorsin getuig, en dan was sy gevatte spitsvondigheid soms vreemd verrassend.

As gevolg van sy hoë standaard was sy goedkeuring 'n kosbare kleinood en 'n aansporing tot groter daadkrag. Daarom het daar so 'n bevrugtende

en vormende invloed van hom uitgegaan en was dit 'n besondere voorreg om onder hom te werk.

Sy beginselvastheid het geen middeweg geken nie. Doelgerig en met oortuigingskrag het hy afgestuur op die ideale. Hy het in sterk en moedige verset gekom teen traak-my-nie-agtigheid of dit wat min-of-meer was.

Sy hoë norme het meegebring dat hy die selfverloënde pad van die eensame moes wandel, die geroepene op wie God „die las van die wete” gelê het. Hierdie verantwoordelikebesef en roepingsbewustheid het sy lewenshouding en bestemming bepaal en hierkragtens was hy onverbreekbaar verbonde aan die opvoeding en onderwys van die jeug. Dis die rede waarom hy verkies het om as Rektor 'n praktiese bydrae te lewer met die opleiding van leerkragte.

Hy was een van die stigterslede van die Voortrekkerbeweging en het deur al die jare aktief daaraan deelgeneem. As Afrikaner het hy geglo dat die enigste en blywende onoorwinlikheid in 'n volk nie groei uit seëviering oor uiterlike geweld nie, maar uit die onverwoesbare wil om nooit die verslawing van die gees te erken of te aanvaar nie.

Dis die man wat ons leer ken en liefkry het. En so dikwels het ek gewonder of die studente hom ook so ken en na reg waardeer. Die huldigingswoorde van die Studenteraadsvoorsitter, mnr. Abe de Beer, by die roudiens, is beslis 'n positiewe antwoord hierop. Dis verblydend en lofwaardig dat dr. Meyer se stempelafdruk op die studentegemeenskap waarneembaar is, soos dit rus op die netjiese gronde, lesinglokale en werversorgde tuine.

* * *

‡ MEV. MEYER

„**O**PMERKSAAM gaan sy die werksaamhede van haar huis na, en die brood van luiheid eet sy nie.

„Haar seuns noem haar gelukkig, haar man ook, en hy prys haar:

„Baie dogters het hul knap gedra, maar jy oortref hul almal.

„Gee haar van die vrug van haar werke en laat haar werke haar prys in die poorte.”

Hiermee wil ons hulde bring aan mevrou Nellie Meyer, eggenote van wyle dr. I. M. Meyer, 'n vrou van uitstaande gehalte, want in alles was sy die verpersoonliking van dit wat in 'n vrou gesoek word.

Daarom ook dat sy bekend gestaan het as die inspirasie en rugsteun van 'n man soos Ignatius Meyer. Sonder haar troue bystand sou hy heel-

Een van die laaste foto's wai van wyle dr. en mev. Meyer geneem is. Hierdie foto en almal wat hierop volg is geneem deur mnr. J. P. Venter, Dosent in Kunsvlyt aan die Onderwyskollege. Ons hartlike dank aan mnr. Venter dat hy sy groot voorraad foto's tot ons beskikking gestel het en daardeur meewerk om die gehalte van hierdie uitgawe aansienlik te verhoog.

weglok, en vir hom goeie betrekkings met verhoogde besoldiging aangebied — so het hy self vir my meegedeel — maar vir hom was die onderwys steeds 'n roeping.

In 1946 het hy die doktorsgraad aan die Pretoriase Universiteit groten-deels met privaatsstudie behaal en in die daaropvolgende jaar, 1947, word hy toe inspekteur van onderwys op Rand-Sentraal, en daarna op Zeerust, in sy geliefdkoosde Wes-Transvaal. Hy was toe gewis een van die bekwaamste en gewildste inspekteurs wat Transvaal ooit gehad het, want hy het die *kind*, die *skool* en die *mens* lief gehad, en deur en deur geken. Met almal het hy besonder mooi en flink oor die weg gekom, met laer- en hoërskool, met Afrikaans- en Engelssprekend, en met die publiek. So het ons twee vollerangse kollegas geword, en het ons ook saam inspeksies gedoen.

En sowat 'n jaar nadat ek rektor van die Johannesburgse Onderwyskollege geword het, word hy benoem as rektor van die Pretoriase Onderwyskollege, en was ons twee weer 'n keer vollerangse kollegas en bure — tog maar eintlik vir 'n kort tydjie, want in 1952 is hy na Hoofkantoor gesekeundeer as Waarnemende Sekretaris van die T.O.D., en toe benoem as Adjunk-Direkteur. Gedurende die Direkteur se lang afwesigheid oorsee in 1955, het Naas as Waarnemende Direkteur opgetree en hom met groot eer en welslae van die intens veeleisende en hoogs verantwoordelike taak gekwyt. Almal, Engels- en Afrikaanssprekend, het hom lof toegeswaai vir die bekwame, verstandige en taktvolle wyse waarop hy opgetree het. Die Johannesburgse Onderwyskollege voel terdeë geëer dat sy naam op die hoeksteen van ons grootste dameskoshuis gegraveer is — as Adjunk-Direkteur van ons Departement.

Al die jare het hy met onvermoeide ywer gewerk, maar met al die opgehoopte verpligtinge het sy gesondheid vir hom begin pla, en het hy besluit om Hoofkantoor vaarwel te sê en terug te keer na die Kollege wat sy uiters bekwame onder-rector al die tussenjare so mooi, met die medewerking van sy professionele en administratiewe personeel, aan die gang en die groei gehou het! Dit was toe in 1956 gewees. Kort daarna het hy 'n operasie ondergaan, die herstel het maar effens stadig gegaan, maar teen die end van verlede jaar was hy weer reg vir die werk en kon hy weer sy volle gewig ingooi — „he was his old self, that generous ardour burning within his breast — as strongly as ever.”

Ek het maar net aan 'n paar aspekte van 'n veelsydige, sterk gedissiplineerde, tog toegewyde, beskeie en mensliewende man geraak. Min met woorde, wel met dade, met offervaardige voorbeeld en die pliggetroue uitvoering van sy pligte, van sy ideale, en met sy onselfsugtige leiding het hy verbasend sterk invloed uitgeoefen. Die diktator skep 'n hele bende toekomstige klein diktators — die kwaai ouer, die kwaai meester werk net

waarskynlik nie instaat gewees het om die hoogtes wat hy wel bereik het, te bereik nie. Sy is dit wat die lewe vir hom aangenaam gemaak het deur haar stille vroulikheid wat sy soos 'n sieraad om haar hals gedra het. Sy was soos 'n skoon blom wat onopmerklik 'n sagte, soet geur versprei het — en nou dat dit gekneus en afgepluk is kom dit soveel sterker na vore.

Nie net was sy 'n sieraad vir haar huis waar haar sorgsaamheid en liefde haar kinders en huishouding gedra het nie, maar ook in die samelewing, alleenstaande sowel as aan die sy van haar man, het sy op haar eie besondere en beskeie manier haarself laat geld. Een van haar baie mooi eienskappe was dat sy haarself nooit op andere wou afdwing nie. Sy het die gemeenskap met hierdie pragtige eienskap gedien sowel as met haar baie talente wat van haar 'n uitsonderlike vrou gemaak het. Haar hande het vir niks verkeerd gestaan nie; so kan vandag baie vroue wat met haar in verskeie huishoudkunde-kompetisies meegeding het, van haar bekwaamheid getuig.

Altyd korrek en smaakvol, selfs op die tennisbaan, het sy bewondering van al haar vriendinne afgedwing en die wat in haar 'n vriendin gevind het, het dan ook 'n vriendskap gevind van blywende waarde.

Ons wil haar loof nie net omdat sy weg is nie, maar omdat die behoefte baie duidelik gevoel is om hierdie mooi toegewyde persoonlikheid wat so op haar eie stil manier soveel uitgeoefen het, as voorbeeld aan talle ander voor te hou.

Die silwerdraad van haar lewe is afgesny, en die goue oliekan het stukkend in die put geval — so ook het die lieflike gees na God teruggekeer, maar dank God dat alles nie tevergeefs is nie.

— (MEV.) A. J. ROODE.

God Spreek

Rede uitgespreek by geleentheid
van die Roudiens oor

Deur Hulle Dood

Dr. en Mev. I. M. Meyer
op 8 April 1959

Teks: Hos. 6:1 en 2.

„Kom en laat ons terugkeer tot die Here, want Hy het verskeur en sal ons genees, Hy het geslaan en sal ons verbind.

Hy sal ons na twee dae lewendig maak, op die derde dag laat opstaan, sodat ons voor Sy aangesig kan lewe.”

'n Gedeelte van die groot skare wat die begrafnis van wyle dr. en mev. Meyer in die nuwe begraafplaas op Zandfontein, buite Pretoria, bygewoon het. Op die agtergrond kan die Magaliesberg, wat hier by Pretoria begin, gesien word.

1. Indien my taak vanmôre was om die vertolker te wees van die skok, verbystering, droefheid, vrae, selfs opstand van baie harte, dan sou ek nie daartoe instaat wees nie; dit is onmoontlik! In my eie hart sidder die droefheid.

Ons voel verslae en ontsteld. Ons voel so innig saam met die familie. Want ons het hom liefgekry as vriend. Miskien was dit eers nie so nie, maar ons het hom leer ken. En die trots, agting en respek het in ons gegroei. Hy was altyd hoflik, korrek en bedagsaam.

So ook mevrou: Sy was die perfekte gasvrou, die getroue gesellin.

Hulle altwee was sierade, die trots van ons Kollege! Inderdaad: ons voel verskeurd, geslaan!

Nee, ons sou nie hierdie suiging van gevoelens kon vertolk nie!

2. Nee, ek voel meer geneë om vir u die gebeure te verwerk, te ontleed en te interpreteer. Met ander woorde, ons wil fyn luister: Wat wil God sê deur hierdie ontsettende gebeurtenis tot ons?

Ons wêreld is geskud. Ons wil die seismograaf van Gods Woord gaan lees — Wat staan daar geregistreer? Hoe naby wou God hierdie skudding aan my eie lewe laat kom?

Soos Daniël wil ek my deur God laat gebruik om die Skrif teen die muur te lees.

En dan. Dan kom ons teks met 'n magtige akkoord in my ore!

„Kom laat ons terugkeer tot die Here . . . .”

3. Want wat is die duidelike boodskap van hierdie ontsettende gebeurtenis?

Die eerste boodskap is dit:—

Dit was so onverwags, so skielik! Niemand het dit verwag nie! En dit was op so 'n onmoontlike tyd! En hulle was so versigtig met 'n motor! Dit is waar wat Dawid gesê het in 1 Sam. 20:3:—
„Daar is maar net een tree tussen my en die dood.”

Hou God hulle twee, die aansienlikes, nie as eksemplare voor aan u en aan my nie! Die dood is nie iets ver en onpersoonliks nie! Enige oomblik kan dit toeslaan en selfs ons Rektor en sy eggenote tref.

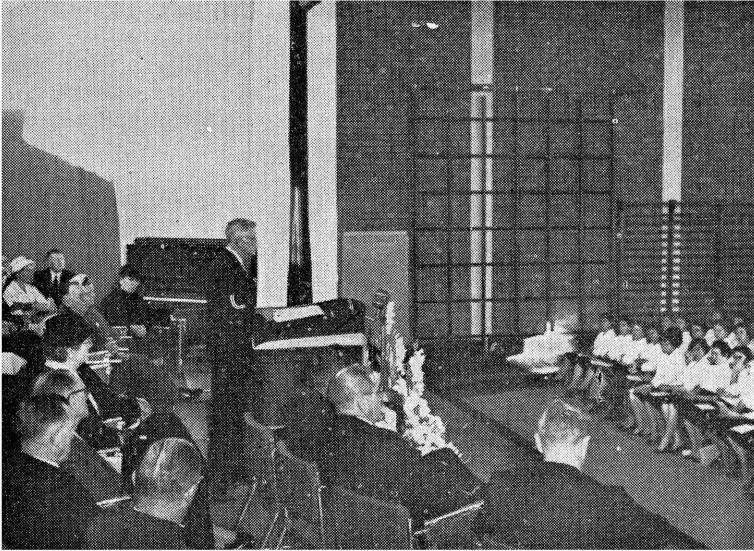
Die tweede boodskap:—

Hoekom die hoof, die top, die Rektor? Het dit al ooit gebeur met die hoof van so 'n inrigting? Is dit nie 'n duidelike boodskap nie! Omdat Hy wou spreek tot hierdie inrigting!

Die derde boodskap:—

Tereg het die studente gesê en geskryf: „'n Seder het geval.” Ons

Mnr. J. Small, Waarnemende Vise-Rektor van die Onderwyskollege, aan die woord tydens die roudiens vir studente en dosente in die Gimnastieksaal. Op die verhoog, voor regs, sit die twee studenteleraars, di. C. L. van der Berg en D. J. Viljoen en mnr. J. J. Mulder, Waarnemende Rektor.

het almal op hom geleun. Hy was die finale gesag, volgens ordonnansie en volgens die S.R. Konstitusie — die finale appél in sake van die Kollege.

Nou is hy weg, en sy steun weer, die een op wie hy geleun het, mevrou, is ook weg.

Die dak van hierdie huis is afgeruk en ons kyk die blou ruimtes in — en sien God! Die absolute gesag! Wat ver bokant ordonnansies staan! Ons sien Hom in sterke lyne voor ons.

En tog is daar 'n vierde boodskap af te lei:

Omdat sy lewe so skielik afgesny is, word die boodskap van sy lewe in vlamme letters — soos 'n onsigbare plakkaat voor ons opgehang!

„Hoe het die helde geval, diep in die geveg.”

4. En tog staan volgens ons teks een ding baie vas!

Hy het dit gedoen! Hy het geskeur, geslaan! Dit was nie die noodlot of die toeval nie! Daarvoor is die omstandighede in elk geval te sprekend!

Nee, ons glo wat in Gods Woord staan:

Die studente en dosente verlaat die terrein van die Gimnastieksaal na afloop van die roudiens.

„Van julle is selfs die hare van julle hoof almal getel.”

En 'n tweede ding staan vas. Hy het dit gedoen met 'n doel! Hy wil iets daardeur sê! Oortuigender, welsprekender, verplettender as die magtigste preek!

5. Hy wil sê: „Kom laat ons terugkeer tot die Here.”

U vra miskien, is dit nodig? Is ons nie 'n Christelike inrigting nie? Open ons nie met gebed, het ons nie 'n Christelike grondslag nie?

Ek sal nie eers antwoord nie — Ek wys u maar net na die hoek van Duncan- en McKenziestraat.

6. Verder . . . daar is so 'n treffende ooreenkoms tussen vers 2: „Hy sal ons na twee dae lewendig maak, op die derde dag laat opstaan,” en 'n ander gebeurtenis.

Dit is tog 'n heenwysing na Hom wat op die derde dag self opgestaan het, na Hom wat gepraat het van die koringkorrel wat moet sterwe, en na Hom wat gepraat het van die wedergeboorte, daardie geestelike opstanding uit die dood van ons misdade en ons sondes.

Lees ook Hosea verse 2 en 3: Hy skeur om te verbind. Hy slaan om te genees. Daar is genade in sy straf. Hy maak dood om te laat lewe. Ons moet sê soos die dissipels gesê het: „Here, na wie anders sal ons gaan?”

7. Luister na dr. Meyer se boodskap vir „amfi”-nuus: „Dit is 'n diep gedagte dat ons in die skadu van die monument rondom die Woord van